

Výstava věnovaná svaté Ludmile představí obrazy se světicí i textilií z hrobu

Téměř dvě stovky exponátů spjatých s kultem svaté Ludmily si lidé od pátku 15. října 2021 prohlédnou v Pálffyho paláci v Praze.

Vystaveny budou například nejstarší vyobrazení světice, textilie z jejího hrobu, sochy a obrazy známých umělců či originál partitury oratoria Svatá Ludmila napsaného Antonínem Dvořákem. Výstava je jednou z akcí pořádaných k zářijovému výročí 1100 let od mučednické Ludmiliny smrti.

„Chtěl bych upozornit na nejstarší vyobrazení svaté Ludmily. Možné vyobrazení v rukopisu De Civitate Dei (z 12. století, pozn. red.), což je kapitulní rukopis, (..) máme kopii tohoto rukopisu. Rozhodně je tady pak krásný svatojiřský plenář, kde je opravdu to nejstarší vyobrazení svaté Ludmily,“ popsal historik umění a prorektor Univerzity Karlovy Jan Royt. Plenář pocházející z počátku 14. století nyní vlastní Strahovský klášter.

Royt také upozornil na zobrazení Ludmily ve vystavených dílech barokních malířů Karla Škréty a Jana Jiřího Heinsche. „Z 19. století můžeme vzpomenout kresby Mánesovy, obraz Machkův, Hellichův, jsou tady modely k Myslbekovu pomníku, resp. k soše svaté Ludmily,“ sdělil také Royt.

Hlavní kurátor výstavy Vladimír Kelnar upozornil také na prezentaci jedné z textilií, do nichž byly uloženy ostatky světice. „Tak jak odpočívaly v hrobě svatojiřské baziliky od

dob, kdy tento hrob otevřel naposledy Karel IV. Ten dal tyto ostatky potom vložit do truhlice, obalit látkami a byly opatřeny jednotlivými pečetěmi. Tyto pečetě uvidí veřejnost rovněž poprvé. Ten hrob byl (...) otevřen až v roce 1981,“ popsal Kelnar.

Historička umění a specialistka na umělecké řemeslo Dana Stehlíková pak vyzdvihla relikviář v podobě Týnského chrámu v Praze. Stehlíková popsala, že cennost s relikviemi tří českých patronů darovaly české šlechtičny Štěpánce Belgické k zasnubám s korunním princem Rudolfem v roce 1881. Ke kultu svaté Ludmily podle Stehlíkové odkazuje právě Týnský chrám, kde stávala kaple svaté Ludmily, zbořená během asanace Prahy. Štěpánka si, už jako vdova, odvezla relikviář do Uher a odkázala ho benediktinskému opatství v Pannonhalmě, které ho do Prahy zapůjčilo.

Výstavu připravilo Diecézní konzervátorské centrum pražského arcibiskupství ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, Pražskou konzervatoří, Metropolitní kapitulou, Správou Pražského hradu, Národní galerií v Praze, Národním muzeem a dalšími církevními i světskými institucemi a odborníky.

Ludmila a její muž, první historicky doložený přemyslovský kníže Bořivoj, podle legendy přijali křest z rukou svatého Metoděje. Ludmila se pak stala horlivou stoupenkyní víry a pomáhala s jejím šířením. Podle legendy byla proslulá vlídností a spravedlností. Patří k patronům země české a je také patronkou vinařů, babiček, matek a křesťanských vychovatelů. Jejími atributy jsou knížecí koruna a závoj nebo šála.

Ludmila se údajně vdala asi v 15 letech a měla asi šest dětí - tři syny a tři dcery. Kolem roku 889 ovdověla a přežila i své syny Spytihněva a Vratislava. Osudným se jí podle legendy stal spor s vdovou po Vratislavovi Drahomírou, které se nelíbilo, že velmožové svěřili výchovu Vratislavových potomků Ludmile. Drahomíra si patrně najala vrahy, kteří Ludmilu na přemyslovském hradišti Tetíně uškrtili. Ludmila měla zemřít v noci na 16. září 921, byla pohřbena na Tetíně.

Vnuk Václav později nechal její ostatky přenést do Prahy, kde byly uloženy v chrámu sv. Jiří na Hradčanech. Od té doby byla řazena mezi svaté, oficiálně pak její svatost potvrdil v Praze papežský legát kardinál Quido di Castello patrně v roce 1143.

Výstava věnovaná svaté Ludmile se uskutečnila letos v květnu také v Akademii věd ČR. Expozice v Galerii Věda a umění na Národní třídě v Praze přiblížila vývoj kultu první české světice a jedné z patronek země české. Národní pouť k výročí 1100 let od smrti svaté Ludmily se pak konala v září v Tetíně na Berounsku.

Podle Seznam.cz